ΠΑΝΤΙΣΡΑ
αντικαπιταλιστικη • ενημερωση

Κωνσταντίνος Γ. Παπαπρίλης Πανάτσας

«Έχεις ακούσει για το κίτρινο ξημέρωμα; Για το πώς σε τρώει η τέφρα από μέσα; Πώς σουλατσάρει στα σωθικά σου, πως μπογιατίζει τα πνευμόνια σου; Έχεις ακούσει για τις σκιές που τρέχουν, μέρα μεσημέρι στα λιγνιτωρυχεία;

...

«Φόρα τη μάσκα σου.»

Θυμάμαι να του το φωνάζω σαν τρελλός. Πρώτη μέρα που τον είδα με την χακί φόρμα. Μία, δύο, δέκα. Τον κυνήγησα είκοσι μέτρα, μ' άφησε να τον προφτάσω, του 'ριξα ένα σκαμπίλι στο σβέρκο, την έβαλε.
Δεν είναι δυνατόν να τον έχω μεγαλώσει τόσο στραβά. Δεν είναι. Αλλά θα μου πεις, όλα του τα 'δωσα, μισθός ΔΕΗτζή, πώς να μην του τα δώσω;

...

Και το 'λεγαν. Βράζει το χώμα εκεί. Ο τόπος όλος χτίζεται στην κόλαση επάνω. Ο λιγνίτης είναι ό,τι μένει απ' τα καζάνια της.

Ευχή και κατάρα λοιπόν.

Ευχή για το τουρκοχώρι με τις λάσπες, το Καϊλάρι που γίνηκε Πτολεμαΐδα, μεγάλη και τρανή, που 'χει κατοίκους με πρησμένες τσέπες. Κατάρα, για ένα οροπέδιο που το ξεπλένει η σκόνη. Η σκόνη εκείνη, που τρυπώνει στα σωθικά κι όταν βαριέται τη ζεστασιά τους, τα κατατρώει.

Να τ' ανοίξει τρύπες.

Όταν μας άνοιξαν τα σύνορα ξανά, τρέξαμε για θέσεις. Οι πολιτικοί πρόσφυγες, τα παιδιά των αριστερών, τα παιδιά μιας θύελλας καταραμένης, είχαμε την ευκαιρία μας. Κι όταν τα κτίρια με τον κεραυνό ζητήσαν γνωστικούς και σπουδαγμένους, το ανατολικό μπλοκ μας είχε εφοδιάσει.

Στην Τσεχοσλοβακία, τα σχολεία ήταν ανοιχτά τόσο, ώστε ν' ανοίξει και το κεφάλι όσων περνούν τις πόρτες τους.

Διαγωνισμός για μηχανολόγους λοιπόν. Για δέκα θέσεις που προκήρυξαν, πέρασα έβδομος. Στους τέσσερις χιλιάδες. Χακί φόρμα, γραφείο στον πύργο ελέγχου, βάρδια στη ΔΕΗ. Σπίτι στην πρωτεύουσα της Εορδαίας με την τρυπημένη γη και καλή αρχή.

Από την πρώτη μέρα το καταλαβαίνεις.

Καμία πόρτα δεν σταματά την σκόνη, καμιά καθαρίστρια δεν την κρύβει, κανείς δεν μπορεί να καταλάβει την αίσθηση να καθαρίζεις την μύτη σου απ' την τέφρα. Χαρτομάντιλο και μαύρη μύξα. Ήταν η μέρα που έμαθα, πως σαν τελειώνω, θα ξοδεύω μιάμιση ώρα στον νιπτήρα.

Ήταν κι αυτή η βάρδια η διαβολεμένη.

Ο λευκός διακόπτης στον τοίχο σου, πρέπει να ανοίγει όταν τον θες. Έτσι κι η ΔΕΗ, δεν ξέρει από μέρες και νύχτες, γιορτές κι αργίες.
Το ρολόι μου, αυτό του σώματος, το χάλασα νωρίς. Πρωί, απόγευμα, νύχτα, ρεπό. Και πάλι απ' την αρχή. Πώς να συνηθίσεις τέτοιον ύπνο; Οχτώ ώρες σκόνη, οχτώ ώρες ύπνος, οχτώ ώρες ζαλισμένος.

Μια πόλη με χακί ανθρώπους. Μ' ανθρώπους που έμαθαν πως τα φρεσκοπλυμένα σεντόνια, πάντα θα γίνονται πιο κίτρινα απ' τον αέρα της αυγής, τον αέρα της απελευθέρωσης ρύπων. Ανθρώπους που κυκλοφορούν νυσταγμένοι, πριν και μετά τη βάρδια, μ' ένα χάρτινο κουτί γάλα στο χέρι. Αυτό τους είπαν, κι αυτό έκαμναν. Δώστε γάλα στους εργαζομένους, τους κάνει καλό μετά από τόση σκόνη.

Η Πτολεμαΐδα είναι άσχημη. Φτιαγμένη από ανάγκη, στα γρήγορα, μπετό κόντρα μπετό. Μα οι άνθρωποί της... Οι άνθρωποί της ζουν τις μέρες τους δοξάζοντάς τις. Μια πόλη που τη νύχτα ντύνεται πανηγύρι, να τη ζήσει, να της ρουφήξει το μεδούλι και τ' αστέρια, που φαίνονται αλλιώς στο κίτρινο πέπλο που πήρε για προίκα.

...

Τα χρόνια έτρεξαν. Η σκόνη σκαρφάλωνε, αγόρασα σπίτι δικό μου, τ' αγόρια μεγάλωναν, ό,τι χρειάστηκαν το είχαν. Οι ανάσες μου βάραιναν μόνο. Ανάθεμά με, δεν κόβω και το τσιγάρο. Ένα φουγάρο με πόδια, κάτω από μεγαλύτερα φουγάρα μ' άσπρες και κόκκινες ρίγες, να τα βλέπουν τ' αεροπλάνα. Στις άδειες του καλοκαιριού, έψαχνα θάλασσα, να γεμίζω αρμύρα το στήθος. Έβαλα κάτω τα πενηντάρικα που αφήνω πια στον πνευμονολόγο. Δες τον αριθμό που φτιάχνουν και μετά μίλα μου για ευχές και κατάρες του λιγνίτη.

Τέτοια είναι η δική μας ηλεκτροπληξία.

Κι ύστερα...

Ύστερα ήρθε η κρίση.

Ήρθαν εκείνοι που αποφάσισαν πως παίρνουμε πολλά. Πως τα ορυχεία είν' εύκολα, πως η λάσπη βγαίνει απ' τα ρούχα εξίσου εύκολα, πως οι ΔΕΗτζήδες είναι κείνες με τα ταγιέρ πίσω απ' τα ταμεία. Πως τα δικά μου γεράματα, θα 'ναι ίδια μ' όλων που δούλεψαν. Ο μισθός έμεινε μισός, το εφάπαξ αγνοείται, η σύνταξη ένα στοιχειό που κυνηγάς να παγιδέψεις. Όλα όσα μου 'ταξαν ν' ανταλλάξω με τους γιατρούς, σαν φτάσω στα εξήντα.

Κι ήρθαν τα δίμηνα. Εφεύρεση των πολιτικάντηδων. Να εξυπηρετούν ρουσφέτια τοπικά, με ώρες εργασίας στ' ορυχείο. Δουλειά του ποδιού στα χρόνια της ανεργίας.

Πήγε κι έκανε τα χαρτιά του ο βλάκας. Βαρέθηκε, λέει, να με βλέπει να τον λυπάμαι που πάει στράφι το πτυχίο. Ήθελε να με βοηθήσει πριν βγω στη σύνταξη.

Τον πήρανε γαμώτο. Τον πήρανε.
Δυο μήνες τώρα, τον βλέπω να κυκλοφορεί στα ορυχεία, χωρίς μάσκα στο στόμα, μάγκας όπως και του λόγου μας, στα νιάτα που περάσαν. Δίπλα στις ταινίες μεταφοράς του λιγνίτη. Βάφεται η μούρη του με κάρβουνο και το 'χει για παιχνίδι.

Εσύ που μ' ακούς, να το θυμάσαι, το γκρίζο από το κάρβουνο, είναι τ' αληθινό χρώμα του πολέμου.

Ρε δεν τον θέλω εδώ μέσα.
Ξέρεις τι θα κάνω; Και μη με κατηγορείς. Θ' αφήσω τις εξετάσεις μου στον καθρέπτη.
Είναι ευγενικός.
Και την ξέρει καλά τη Σαλονίκη.

Θα με πάει αυτός στο Θεαγένειο.»

Φωτογραφίες: Γρηγόρης Δάλλης

Πηγή:youropia.gr μέσω:seen-erga.blogspot.gr